

Rocov Fryslân

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

	pagina
1. Inleiding	3
2. Organisatie	3
3. Adviezen	3
4. Betrokkenheid bij beleidskeuzes in het ontwikkeltraject.	7
5. Overleg op regionaal en landelijk niveau	7
6. Afkortingen	7

1. Inleiding

Stichting Rocov Fryslân is een platform van doelgroeporganisaties en individuele ov-reizigers, opgericht in 2003, dat vanuit de specifieke kennis en ervaring van de reizigers adviseert over de kwaliteit van uitvoering van het regionale openbaar vervoer in Fryslân. De stichting beoogt een platform te zijn waar de reizigersbelangen van alle doelgroepen in het openbaar vervoer vertegenwoordigd worden. De werkzaamheden van het Rocov bestaan primair uit het voeren van overleg en het uitbrengen van advies over veranderingen in het regionale openbaar vervoer die van belang zijn voor de reizigers.

2. Organisatie

In 2021 was de bestuurssamenstelling van het Rocov:

- Ton Ettema, voorzitter en lid namens ROVER.
- Watze Draijer, penningmeester, lid namens SFO.
- Hidzer Groenhof, lid, afgetreden in het tweede kwartaal 2021.
- Willem Roos, secretaris.
- Hilda Snippe, lid, namens de Werkgroep Toegankelijkheid Leeuwarden, toegetreden 2^e kwartaal 2021.

Het bestuur werd in 2021 ondersteund door Rinny Toornstra en Sjouke de Boer.

Inspraak Waddenveren

Rocov Fryslân faciliteerde in 2021 het consumentenplatform Waddenveren. Het Rocov heeft hierover afspraken gemaakt met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en met de rederijen Doeksen en Wagenborg. De consumenteninspraak op de Waddenverenconcessies maakt geen onderdeel uit van de verslaglegging in dit jaarverslag.

3. Adviezen

Het Rocov brengt adviezen uit aan Arriva en de provincie Fryslân over wijzigingen in de uitvoering van het openbaar vervoer die van invloed zijn op de reizigers. In 2021 heeft het Rocov over de onderstaande onderwerpen een advies uitgebracht.

Dienstregelingaanpassing lijn 22

Arriva heeft voorgesteld om per 23 augustus 2021 de dienstregeling van lijn 22 aan te passen. Op verzoek van Dorpsbelangen van Warten en Wergea zou de vroege ochtendrit van lijn 22 worden vervangen door een rit aan het begin van de middag. Voor de ochtendrit werd een extra Opstapperrit ingezet. Het Rocov adviseerde positief op dit voorstel.

Reactie op concepttransitieplan

Op 18 maart 2021 heeft het Rocov een overleg gehad met ambtenaren van de Provincie over het transitieplan en daarover later een advies uitgebracht. Het transitieplan was bedoeld om de periode van vraaguitval in het openbaar vervoer als gevolg van de coronacrisis te overbruggen. Het Rocov heeft, met enkele kanttekeningen, ingestemd met dit transitieplan. Het Rocov maakte zich zorgen over de gevolgen van het transitieplan voor specifieke doelgroepen. Kwetsbare en mindervalide reizigers zouden mogelijk in hun mobiliteit worden beperkt door het versnellen en strekken van lijnen (een van de maatregelen uit dit transitieplan). Ook het uitgangspunt dat er meer en meer gebruik zou worden gemaakt van e-bikes, waardoor met name in de mooiweelperiodes een andere dienstregeling kon worden inzet was volgens het Rocov niet vanzelfsprekend toepasbaar op alle doelgroepen. Het Rocov adviseerde daarom een goede monitoring van de effecten die de maatregelen uit het transitieplan zouden hebben op de verschillende reizigersgroepen en waar nodig de inzet van maatwerkoplossingen om te voorkomen dat kwetsbare reizigers zouden worden gedupeerd, hierbij rekening houdend met VN-verdrag Handicap.

Wat voor het Rocov ook meespeelde was dat de coronacrisis mogelijk gebruikt kon worden om versneld veranderingen en saneringen door te voeren in het openbaar vervoer, zoals het strekken van lijnen en het opheffen van slecht renderende lijnen, feitelijk dus structurele bezuinigingen. Het Rocov vond dat het ov een belangrijke nutsvoorziening is waarop je niet zou moeten bezuinigen. Bovendien bleek dat de onderzoeken naar het strekken van de buslijnen 51 en 54 onder reizigers en bewoners van de betrokken kernen wisselende uitkomsten lieten zien. Soms positief, maar soms ook negatief. Een substantieel deel van de reizigers beoordeelde het strekken van deze buslijnen niet als positief.

Wat volgens het Rocov rondom het transitieplan te veel domineerde was dat er vanwege de coronacrisis een negatief sentiment rond het gebruik van het ov was gecreëerd. Reizigers werd geadviseerd alleen te reizen wanneer dit noodzakelijk was. Volgens het Rocov zou het accent meer mogen liggen op de maatregelen die waren genomen om het reizen veilig en verantwoord te maken en op de eigen verantwoordelijkheid van de reizigers, waardoor het reizen met bus of trein in coronatijd onder de gegeven omstandigheden toch verantwoord was.

Dienstregeling 2022 Noordelijke spoorlijnen

Arriva heeft een voorstel voorgelegd aan het Rocov voor de treindienstregeling per 2022. De treindienstregeling was op dat moment afgeschaald vanwege de coronamaatregelen, en Arriva had de wens om met ingang van 23 augustus

2021 weer de volledige treindienstregeling te gaan rijden. Het Rocov adviseerde om in 2022 de oorspronkelijke dienstregeling te rijden, zoals die destijds bij de concessieverlening was overeengekomen.

Landelijke tariefindexatie (Lti)2022

Het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (Dova) heeft in juni 2021 een voorstel voorgelegd aan de gezamenlijke Rocovs voor de indexering van de regionale tarieven die onderdeel uitmaken van het Landelijk tarievenkader. Voor deze indexering hanteerde het Dova een rekenmodel waarvan de wegingsfactoren eens in de drie jaar worden herzien. Voor 2022 zou de indexering van de tarieven uitkomen op 2,12%.

Het Rocov adviseerde positief op dit voorstel omdat de indexering toen nog redelijk in lijn was met de verwachte consumentenprijsindex over 2021. Andere Rocovs vonden echter dat de wegingsfactoren vervroegd moesten worden bijgesteld, onder meer omdat deze door de snelle instroom van het aantal zero-emissie bussen niet meer passend waren.

Advies over Vervoerplan 2022

Het Rocov heeft positief geadviseerd op het concept-vervoerplan 2022 van Arriva, maar was bezorgd over mogelijke effecten van de afschaling van de dienstregeling. Arriva ging er in het vervoerplan van uit dat er in 2022 sprake zou zijn van substantieel minder reizigers en dat het volledige herstel van het aantal reizigers pas in 2025 zou worden bereikt. Tot die tijd zou de dienstregeling worden beperkt omdat de ontwikkeling rond het reizigersaanbod onzeker was.

Het Rocov was bang dat deze beperkte dienstregeling zou kunnen leiden tot meer vraaguitval. Wanneer over een langere periode op bepaalde lijnen alleen nog doordeweeks zou worden gereden, zouden reizigers op zoek gaan naar alternatieven. De bus is voor hen dan niet meer voorspelbaar en vanzelfsprekend. Die reizigers ben je dan kwijt.

Ook bij de fietsdienstregeling had het Rocov twijfels. Op zich vond het Rocov het een logische ontwikkeling dat mensen in de mooiweelperiodes vaker zouden kiezen voor de e-bike en dat daardoor de bussen minder frequent zouden gaan rijden, maar voor de meer kwetsbare doelgroepen betekende dit een verschraling van het aanbod. In het vervoerplan waren juist de alternatieven voor deze doelgroepen nog niet goed geborgd, en was het niet altijd even transparant wat er aan vervoer aangeboden zou worden als de reguliere bus niet meer rijdt.

Tariefvoorstel 2022

Het Rocov heeft gereageerd op het voorstel van Arriva voor de producten en tarieven van de concessies Noordelijke lijnen, Noord- en zuidwest Fryslân & Schiermonnikoog en Zowad dat per 1 januari 2022 in werking zou treden. Voor de treintarieven stelde Arriva een indexering voor met het Cpi deel van de NS-index (1,8%). Voor de tarieven van de busconcessies ging Arriva uit van de landelijke tariefindex (Lti) voor de regionale tarieven (2,12%). Ook het wagenverkoopassortiment en de meeste abonnementen werden in het voorstel geïndexeerd met de Lti. Het Rocov adviseerde positief op dit voorstel. Het regionale product Altijd Kortings Scholier, (gekoppeld aan de prijs van het landelijke product Altijd Kortings) werd in het voorstel twee keer geïndexeerd (met de Lti's van 2020 en 2021). Dit betrof een inhaalslag om het weer gelijk te brengen met het landelijke product waaraan dit tarief gekoppeld was. Ook hier adviseerde het Rocov positief, mits hierover duidelijk zou worden gecommuniceerd naar betreffende reizigersgroep.

Enquête CDA

De CDA-fractie in Fryslân heeft het Rocov om een reactie gevraagd over een voorgenomen enquête die zij wilden houden onder reizigers om de wensen en behoeften ten aanzien van het openbaar vervoer in beeld te krijgen. Het Rocov heeft kennisgenomen van de inhoud van deze enquête maar kon op basis van die informatie niet beoordelen of daaraan goede conclusies te verbinden waren. Onbekend was bijvoorbeeld waar en hoe de enquête zou worden uitgezet en om hoeveel geënquêteerden het zou gaan. Het doel van de enquête was informatie op te halen bij de gebruikers van met name het busvervoer om bij de besprekingen over het Programma van Eisen voor de busconcessie 2024-2034 een weloverwogen besluit te kunnen nemen. Het Rocov adviseerde alle relevante doelgroepen te betrekken en op meerdere locaties in het concessiegebied te enquêteren.

Dienstregelingaanpassing 13 december

Arriva heeft in een bericht laten weten dat er vanwege een extreme situatie vanaf maandag 13 december 2021 noodgedwongen een aangepaste dienstregeling zou moeten worden gereden. Het Rocov had er begrip voor dat Arriva onder druk van de situatie moest afwijken van de procedureafspraken van inspraak en advies, maar het Rocov had het desondanks wel erg op prijs gesteld wanneer het eerder in kennis was gesteld en de kans had gehad te reageren op de betreffende dienstregelingaanpassingen. Het Rocov vond dat met name de scholieren, door het schrappen van de buslijnen 335, 692 en 695 en de uitdunning van lijn 315 in de spits te hard getroffen werden.

4. Betrokkenheid bij beleidskeuzes in het ontwikkeltraject.

In 2021 waren de belangrijkste thema's waarbij het Rocov betrokken was, het transitieplan en de overbruggingsconcessie, beiden een gevolg van de coronacrisis.

5. Overleg op regionaal en landelijk niveau.

Bestuursvergadering Rocov en ambtelijk overleg

In 2021 zijn er negen bestuursvergaderingen gehouden van het Rocov. Daarvan werden er vijf voorafgegaan door het ambtelijk overleg met de vaste contactambtenaar van de Provincie. In deze overleggen werden de relevante ontwikkelingen in het openbaar vervoer besproken en werden reacties voorbereid op de adviesaanvragen. Op 15 april 2021 had het Rocov een overleg met de gedeputeerde, mevrouw Fokkens.

Werkgroep Rocovs

De landelijke werkgroep van de Rocovs heeft in 2021 vier keer een overleg gehad. In deze werkgroep werden de standpunten en adviezen voorbereid die door de gezamenlijke Rocovs zijn uitgebracht, zoals het jaarlijkse terugkerende advies over de landelijke tariefindexatie. Andere thema's die daar zijn besproken waren onder meer: Het Landelijk productenpalet, de transitieplannen, de toegankelijkheid van buurtbussen, het betalen met EMV, de MaaS-Apps, Drispanelen.

Andere overleggen waarbij het Rocov betrokken was in 2021

- Noordelijke OV- en Spoortafel, zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg.
- Bestuurlijk overleg met de gedeputeerde, mevrouw Fokkens.
- Regionaal Mobiliteits Programma (MRP).
- Het voorzittersoverleg van de Rocovs (uitwisseling van kennis en ervaring rond de reizigersinspraak).
- Ministerie van I en W en het Ministerie van VWS, werkconferentie Inclusive Mobility Lab, als onderdeel van de vernieuwingsagenda Iedereen onderweg. Deze agenda is gericht op het toegankelijker maken van het doelgroepenvervoer en het openbaar vervoer.
- Deelname aan relevante cursussen en seminars.

6. Afkortingen

- Bp Besluit personenvervoer.
- DO Decentrale overheid.
- SFO Stichting Friese Ouderenbonden.

- Lti Landelijke tariefindex.
- Cpi Consumentenprijsindex.
- LTK Landelijk tarievenkader voor de regionale tarieven.
- PvE Programma van Eisen.
- Novb Nationaal ov-beraad.
- ROCOV Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer.
- ROVER (vereniging) Reizigers openbaar vervoer.
- OV Openbaar vervoer.
- Dova Decentraal overleg vervoersautoriteiten.
- ESGL Extra Sneltrain Groningen Leeuwarden.
- HOV Hoogwaardig openbaar vervoer.
- TML Treinreizen met Locatiebepaling.
- EMV Eurocard/Mastercard/Visa.
- ZoWad Concessie Zuidoost-Fryslân en de Waddeneilanden Ameland, Terschelling en Vlieland.